Tegen de groene stroom in

De all-inclusive verschrikking

Bobby Spier deed voor haar master Culturele Antropologie onderzoek naar duurzaamheid op Aruba. Zij neemt ons mee in het vinden van een antwoord op haar vraag: Hoe groen is Aruba eigenlijk?

door **Bobby Spier**

In mijn ogen bestaat er een sterk onderscheid tussen twee soorten mensen: de campingliefhebber en de hotelfanaat. Zelf ben ik uit het kampeerhout gesneden. Ieder jaar gingen wij als gezin met de sleurhut (caravan) op pad. Opgepropt met mijn broer op de achterbank in de auto, 35 graden, geen airco, maar nooit klagen. Met mijn duim in mijn mond keek ik vol verwondering naar de zonnebloem- en lavendelvelden die aan mij voorbij trokken. Om vervolgens na twee dagen rijden op de eindbestemming aan te komen en onze vertrouwde voortent en lallemandstoelen uit te klappen. Ik hoorde van klasgenootjes over hotels in Turkije, onbeperkt eten en grote zwembaden. Ik kon mij echter meer verheugen op vriendjes en vriendinnetjes rond de tafeltennistafel en kampvuuravonden op het strand. Zo'n hotel, dat leek mij maar niks.

Dat het hotelleven niet aan mij besteed is, werd dit jaar extra bevestigd. En dan heb ik het voornamelijk over de all-inclusive-hotelvariant waar ik inmiddels een grote afkeer voor heb ontwikkeld. Afgelopen jaar maakte ik met mijn ouders en broer een rondreis door Cuba. Onze vakantie eindigde met drie dagen resortleven in Varadero, één van Cuba's meest geliefde strandgelegenheden. Ik kreeg, net zoals alle andere honderden gasten, een geel bandje om en zat officieel voor 72 uur vast in resortprison; een leven dat alleen draait om asociaal veel eten en drinken. Een traumatische tijd. Ik krijg al buikpijn als ik terugdenk aan de weeïge etenslucht en het smakeloze voedsel.

IJverige mieren

Neem de beachbar, idyllisch gesitueerd in het zwembadwater. Daar werden de goedkoopste en mierzoete whisky-, gin- en wodkavarianten geschonken, waar een groot deel van de hotelgasten zichtbaar direct dronken van werd. Ik heb in de uren die ik aan het zwembad heb vertoefd, menig plasticbekertje Malibu in het blauwe zwembadwater zien verdwijnen. En wat dacht je van de eetzaal? De medewerkers in het restaurant werkten als ijverige mieren; een geoliede machine. Een missie op zich. Honderden eettafeltjes. Rijen met voedsel, van vlees tot vis, van pasta tot salades. Hordes mensen die elkaar duwen en trekken; platgetrapte friet op de grond. Als aasgieren op de gehaktballetjes in tomatensaus, muffe vis en rijstmaaltijden. Toetjes droog en mierzoet. Ik ken mensen die het heerlijk vinden om hun vakantie zo te vieren, nergens over hoeven te denken en aan het eind van de reis minstens vier kilo te zijn aangekomen. Alles onder het mom van: "Het was gratis en ik heb ervan genoten. Die extra kwab sport ik er wel weer af."

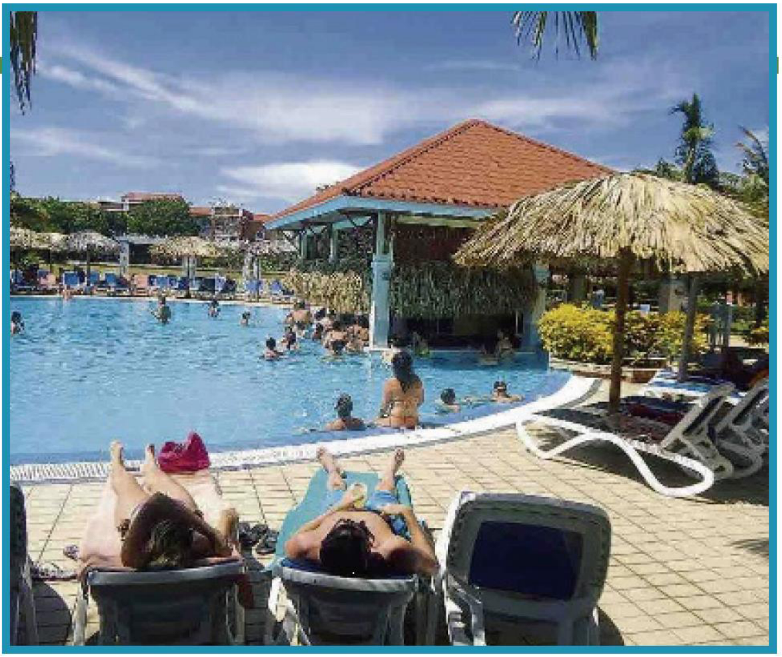

Het zwembad in Cuba met uitzicht op de beachbar.

Hotelgevangenis

Doordat ik voor drie dagen opgesloten zat in Varadero's hotelgevangenis, had ik genoeg tijd om te filosoferen over wat het all-inclusive leven betekent voor een dorp, stad of land. Wat brengt zo'n keten voor de lokale economie? Vorig jaar woonde ik een presentatie bij van het CBS, waarin duidelijk werd dat Aruba met argusogen kijkt naar de opkomende all-inclusive trend. Ondanks dat het voor toeristen een goedkope manier van reizen is, profiteren lokale ondernemers weinig van deze ontwikkeling. Uit onderzoek van de Wereldbank blijkt dat slecht 10 tot 20 procent van de toeristische bestedingen rond all-inclusive resorts terecht komt in de lokale economie. Met name in het Caribisch gebied heeft de lokale toeristische middenstand moeite om niet weggeconcurreerd te worden. Dit komt doordat alle voorzieningen binnen het vakantiecomplex worden aangeboden, waardoor toeristen nauwelijks iets hoeven te besteden buiten de poort. Zo wordt door de toeristen geen lokaal voedsel gekocht, blijven restaurants leeg, net zoals andere lokale shops in de buurt.

Inmiddels kan je op Aruba genieten van het all-inclusive bestaan bij Riu Palace en Tamarijn. In wetenschappelijke termen zorgen deze vormen van toerisme voor 'leakage', ofwel economische lekkage. Onder lekkage wordt het geld dat weglekt uit de samenleving bedoeld. Dit geld gaat direct naar de grote hotelmultinationals en vloeit niet terug in de staatskas van de desbetreffende samenleving. Aruba verdient hier dus weinig aan. Geen duurzame wijze van met je eigen economie omgaan. Wat je als toerist kan afvragen: hoe ethisch is de keuze voor een all-inclusive vakantie?

Bahia Principe

Moeten wij, als toeristisch eiland wel all-inclusive reizen aanbieden, als het economisch gezien in zo weinig opzichten bijdraagt aan de lokale economie en samenleving? Ook wij lijken steeds meer te bezwijken onder de mondiale druk van de gewilde 'pakketreis'.

Inmiddels staat de bouw van het all-inclusive hotel Bahia Principe in Seroe Colorado gepland. Dit hotel moet volgens Toerismeminister Otmar Oduber een positieve bijdrage leveren aan Seroe Colorado en San Nicolas. Het hotel is onderdeel van het revitalisatieplan omtrent de oude hoofdstad. De vraag is echter of San Nicolas hier ooit wat van terug gaat zien. Wordt dit een gevalletje 'ervaring rijker en illusie armer'? De toekomst zal het uitwijzen.